

Enghreifftiau o asesu yn seiliedig ar ddyfarniad

Nodwch fod y canlynol ar gyfer cynorthwyo ymarfer asesu fel llwybr i ddilyn yn hytrach na thempled rhagnodol. Dylai aseswyr bob tro asesu'n gyfannol a gweithio tuag at gwblhau dyfarniadau cryf sydd wedi cysylltu â deilliannau dysgu ar gyfer y cymwysterau 'ymarfer'.

Mae'r enghreifftiau hyn wedi eu rhannu eisoes gan Gymwysterau Cymru yn ystod y cyfnod adolygu fel rhan o weithdai Cryfhau Asesu ac felly dydyn nhw ddim ar gyfer y cymwysterau newydd yn unig.

Pan ddefnyddir rhestrau o bwyntiau bwled yn lle naratif ailadroddus, y disgwyl yw y byddai canolfannau gyda phroses cryf o safoni a DPP ar gyfer aseswyr a dilyswyr mewnol er mwyn arddangos gwybodaeth a dealltwriaeth gyfredol a manwl gywir am arfer gorau yn y meysydd hyn. Hefyd, gall lefel o fanylder newid gan ddibynu ar brofiad aseswyr ac os ydynt yn gymwys neu'n gweithio tuag at gymhwyster.

Esiamp 1: Blynyddoedd Cynnar

Ar 4/11/16, cwrddais â Gabby i'w harsylwi yn gweithio gyda phlant.

Gwnes i eich arsylwi yn gweithio'n fedrus, yn dilyn gweithdrefnau iechyd a diogelwch ac yn defnyddio gweithdrefnau'n effeithiol yn ystod y canlynol:

- Golchi dwylo
- Defnyddio a gwaredu Eiddo, Offer a Chyfarpar
- Defnyddio cyfarpar symud a chario
- Cwblhau a gwirio cofnodion ac adrodd yn ôl i'ch goruchwyliwr

Gwnaethoch arddangos ac esbonio eich dealltwriaeth o weithdrefnau tân. Gwnes i eich arsylwi yn gwneud yn siŵr nad oedd allanfa dân wedi'i blocio a bod gan blant fynediad rhydd o'r ystafell cyn ysgol i'r heuldy ar gyfer chwarae anniben.

Ni chawsoch eich annog i wneud hyn a nodais eich bod wedi clirio ardaloedd ar gyfer mynediad chwarae i blant a'r un mynediad rhydd i'r tu allan. Nid oedd angen unrhyw anogaeth arnoch wrth i chi glirio gofodau chwarae a'u paratoi i blant allu gweithio'n annibynnol. Drwy gydol hyn nid oedd angen unrhyw anogaeth na gair i'ch atgoffa gan eich arweinydd cyn ysgol sy'n dangos gwelliant yn eich gallu i ddilyn gweithdrefnau ar gyfer gweithio diogel i oedolion a phlant.

Roedd eich arfer a'ch cyfathrebu gyda'r plant yn gadarnhaol ac yn dda i'w gweld.

Gwnaethoch yn siŵr eich bod ar lefel y plentyn ar gyfer cyswllt llygaid, bod eich llais wedi'i addasu i lefel y sŵn yn yr ystafell a'ch bod yn annog pob plentyn i ymateb gan wneud yn siŵr eich bod yn rhoi amser iddynt i wrando, i feddwl ac i siarad yn ôl wrth i chi wrando'n barchus. Roedd yn ddymunol nodi sut y gwnaethoch annog dewis gweithgaredd y plant drwy gyfathrebu llafar a di-eiriau. Da iawn!

Yn dilyn y cyfnod byrbryd ac wrth newid plant, gwnaethoch y canlynol:

- defnyddio Eiddo, Offer a Chyfarpar yn unol â pholisi
- cofnodi newid cewyn yn briodol

- cofnodi cymeriant bwyd yn briodol a nodi newid archwaeth un ferch fach gan ddangos dealltwriaeth dda o gymeriant a threfnau arferol

Roeddech yn trin pob plentyn ag urddas ar bob adeg ac yn cyfathrebu'n siriol ac yn gefnogol gyda phob plentyn wrth newid cewyn. Sylwais arnoch yn newid eich dull cyfathrebu i fod yn addas ar gyfer anghenion pob plentyn ac, eto, eich bod wedi caniatáu digon o amser iddynt ymateb. Mae hyn yn newid cadarnhaol o 2 fis yn ôl pan oedd yn ymddangos eich bod yn gweld newid cewyn fel tasg i'w chwblhau, yn hytrach nag amser pwysig gyda'r plentyn.

Dyfarniad

Arsylwad da yn dangos dealltwriaeth gynyddol o'ch dyletswydd tuag at iechyd a diogelwch a phwysigrwydd y defnydd cywir o Eiddo, Offer a Chyfarpar yn ystod y ddwy sesiwn. Rydych yn dangos dealltwriaeth dda o anghenion plant, agwedd gadarnhaol at gwblhau cofnodion yn gywir (er bod angen i ni weithio ychydig yn fwy ar gywirdeb ysgrifennu yn hytrach na chynnwys - cam mawr ymlaen!) ac agwedd llawer mwy annibynnol at dasgau arferol a'ch lle wrth gyfrannu at y tîm. Mae eich dealltwriaeth o'r cydbwysedd rhwng dewis y plentyn a gweithgaredd sy'n cael ei arwain gan oedolion yn dod yn glir ac roeddwn yn falch i weld pa mor dda y gwnaethoch osod yr amgylchedd er mwyn caniatáu i hynny ddigwydd.

Gwnaethoch esbonio bod plant yn hoffi dewis annibynnol a symudiad rhydd ac esbonio'r camau a gymerwyd bore yma wrth baratoi i ganiatáu i hynny ddigwydd. Roedd hynny'n ddefnyddiol iawn er mwyn gallu dod i benderfyniad am eich dealltwriaeth pam rydych yn gwneud yr hyn rydych yn ei wneud a dysgais gymaint ynglŷn ag ar gyfer pwy roeddech yn cynllunio'r amgylchedd, yn ogystal ag ar gyfer beth roeddech yn cynllunio'r amgylchedd.

Roedd hon yn sesiwn gadarnhaol iawn heddiw. Da iawn wir. Mae'r pellter a symudwyd o ran dealltwriaeth yn arwain eich camau gweithredu a'ch gweithgarwch gwaith yn dda iawn. Mae hyn hefyd wedi cael ei nodi gan eich goruchwyliwr. Da iawn rydych yn elwa o'r ymdrech rydych wedi'i wneud. Daliwch ati!

Paratoi ar gyfer ein cyfarfod nesaf ar 15 Rhagfyr:

Byddwn yn mapio'r pethau rwyf wedi'u harsylwi ac rydym wedi'u trafod i'r Amcanion Dysgu - ac yna defnyddio'r MPA i nodi unrhyw rannau y mae angen ehangu arnynt.

1. Adlewyrchu ar yr arsylwad a'r adborth ym mis Gorffennaf (ynglŷn â phwysigrwydd cyfathrebu cadarnhaol a pham nad ydym yn cario ein ffonau symudol pan fyddwn gyda'r plant). Meddwl am y gwaith rydych wedi'i wneud ar gamau ddatblygiad plant a gwneud rhai nodiadau am yr hyn rydych yn ei wneud yn wahanol nawr a sut rydych yn eu helpu i ddatblygu eu sgiliau iaith, hyder a hunan-barch fel y gallwn drafod hyn.
2. Esbonio'r rheswm dros fonitro maeth gan roi enghreifftiau o ddau blentyn.
3. Sylwais ar ddefnydd da o Gymraeg achlysurol yn eich gwaith gyda phlant. Gwnewch ychydig o nodiadau ynglŷn â pham mae'n bwysig i blant o ran datblygiad iaith a budd diwylliannol a byddwn yn defnyddio hyn fel sail trafodaeth yn ystod fy ymweliad nesaf.

4. Sylwch yn ofalus ar yr angen i ysgrifennu'n gywir (sillafu a'r defnydd o brif lythrennau). Byddaf yn anfon rhai pwyntiau a hoffwn i chi dreulio peth amser yn bwrw golwg dros eich nodiadau yn y llyfrau plentyn/rhiant. Bydd hyn yn eich helpu i 'broffesiynoli' eich nodiadau i rieni a chofnodion ymhellach a bydd yn werth yr ymdrech yn bendant!

Byddaf yn eich arsylwi eto ar 15/12/16 am 2pm – dylech sicrhau bod eich ffolder hyfforddiant wrth law er mwyn i mi fwrw golwg drosto. Byddaf yn edrych ar eich tystysgrifau i weld a oes angen eu diweddarau. Hoffwn i chi ddweud wrthyf am y cyrsiau rydych wedi'u mynychu, beth y gwnaethoch ei ddysgu a beth oedd fwyaf defnyddiol. Hefyd dylem ystyried y gwefannau gorau i'w defnyddio ar gyfer gwneud gwaith ymchwil gan nad yw rhai ohonynt yn ddibynadwy.

Esiampl 2: Gofal yn y Cartref

Ar 4/11/16, trefnais i gyfarfod Llinos y tu allan i fynglo Mr J, a chyflwynodd fi i'w wraig, sef ei brif ofalwr. Siaradais â Mrs J a chydweithiwr Llinos, sef Peter, sy'n cynorthwyo'r teulu hwn ers tair blynedd. Aeth Llinos i mewn i weld Mr. J. ac i sicrhau ei fod yn dal yn hapus i mi fod yno. Arsylwais Llinos yn paratoi ac yn sgwrsio â Mr. J. wrth iddi gasglu pethau ynghyd, ond gadewais yr ystafell pan roeddent yn barod i ddechrau ar y gofal personol.

Arsylwais i chi yn gweithio'n fedrus, yn dilyn gweithdrefnau iechyd a diogelwch ac yn defnyddio gweithdrefnau'n effeithiol wrth wneud y canlynol:

- Golchi eich dwylo
- Defnyddio a gwaredu Cyfarpar Diogelu Personol
- Archwilio cyfarpar
- Defnyddio cyfarpar symud a thrin
- Archwilio dogfennau a chwblhau cofnodion

Gwnaethoch ddangos ac egluro eich gwybodaeth am iechyd a diogelwch a disgrifio'r problemau y mae gweithwyr gofal yn eu hwynebu yn aml yng nghartref rhywun arall. Gwnaethoch fy nghyflwyno i Mrs J a'm gadael i sgwrsio â hi yn y gegin pan aethoch i mewn i weld Mr J. Dywedodd wrthyf eich bod wedi cael dechrau anodd gyda'i gŵr a bod hynny wedi eich gwneud yn nerfus, ond eich bod wedi gofyn am ei chynngor, felly, erbyn hyn, mae bob amser yn yr ystafell pan fyddwch chi a Peter yn ei helpu i ymolchi a gwisgo. Dywedodd y gall ddweud ei fod yn gyfforddus â chi nawr. Pan wnaethoch chi alw, aeth i mewn i'r ystafell wely. O'r gegin, gallwn glywed sgwrsio ac nad oedd unrhyw arwyddion o gynnwrf.

Pan oedd Mr. J. wedi gwisgo, cefais wahoddiad gan ei wraig i eistedd yn y lolfa, a dywedodd wrthyf y bu'n fore da a bod ei gŵr wedi ymlacio. Gwnaethoch dywys Mr. J. i mewn i'r ystafell yn y gadair olwyn, ac aeth ei wraig i baratoi ei frecwast. Arsylwais i chi yn rhoi sicrwydd iddo a'i annog i gynorthwyo wrth i chi ei arwain i symud o'r gadair olwyn i'w gadair esmwyth gan ddefnyddio'r cyfarpar codi. Gwnaethoch sicrhau ei fod yn gyfforddus a bod y newyddion ar radio 4 ar ei gyfer cyn dychwelyd i'r ystafell wely. Arsylwais i chi yn archwilio

a newid y gwely, yn glanhau'r cyfarpar codi a'r cyfarpar arall, gan waredu gwastraff yn briodol ac archwilio a glanhau'r ystafell ymolchi.

Siaradais â Peter a Mrs. J. ar wahân, a dywedodd y ddau wrthyf faint rydych wedi datblygu ers i chi ddechrau ymweld yn y gwanwyn. Dywedodd Peter eich bod yn dyner ac yn dangos parch i'r unigolion a'u teuluoedd. Hyd yn oed pan fydd yr ymweliadau'n fyr, rydych yn cynnwys yr unigolyn ac unrhyw ofalwyr yn y teulu ac nid yw'n ymddangos eich bod yn eu rhuthro. Dywedodd nad oedd Mr. J. yn hoffi cael gweithwyr gofal gwahanol, yn enwedig os oeddent yn ei symud gan ei fod yn brofiad poenus. Dywedodd y buoch yn bryderus a'i fod yn codi ofn arnoch braidd efallai pan wnaethoch ddechrau ymweld. Roeddech wedi sylweddoli'n fuan ei fod yn gallu ymlacio'n well pan oedd Mrs. J. yno, ac roeddech wedi meithrin cydberthynas dda â'r ddau ohonynt bellach, a bod y ddau ohonynt yn hoffi pan roeddech ar y rota.

Gwnaethoch ddweud wrthyf fod Mr. J. yn codi ofn arnoch ar y dechrau am ei fod yn gweiddi ac weithiau'n gafael ynddoch chi neu'n eich gwithio i ffwrdd yn ystod y gofal personol. Gofynnais beth oedd y rheswm dros hynny yn eich barn chi. Gwnaethoch ddweud fod Mr. J. yn eich atgoffa o'ch Tad felly eich bod wedi teimlo'n hyderus, ond pan aeth pethau o chwith, eich bod wedi ceisio ymddwyn fel Peter ond na wnaeth hynny helpu a'ch bod weithiau o'r farn bod Peter yn ei adael i wneud gormod drosto'i hun beth bynnag. Gwnaethom drafod hyn, a gwnaethoch roi enghreifftiau o rai o'r pethau a ddigwyddodd ar y dechrau a pham eich bod yn nerfus. Roeddech o'r farn y gallai fod am mai merch ydych chi, ond eich bod wedyn wedi meddwl tybed a fyddai'n gywir copïo'r ffordd yr oedd Peter yn ymddwyn gydag ef gan ei fod wedi bod yn cynorthwyo'r teulu ers cryn amser a'u bod yn ei hoffi. Gwnaethoch ddweud eich bod yn meddwl eich bod yn gwybod llawer am ofalu pan ddechreuoch, ond y bu bron i chi roi'r ffidil yn y to ar ôl ychydig ddyddiau. Rwy'n credu bod y ddau ohonom wedi dysgu llawer o'r sgwrs honno ac y dylem drafod hyn ymhellach y tro nesaf.

Roeddech yn gweithredu ac yn cyfathrebu mewn modd tyner gan ddangos parch, gan annog Mr. J a'i wraig i wneud dewisiadau ac arwain pan fo hynny'n bosibl wrth wneud y canlynol:

- egluro'r newid yn ei bresgripsiwn ar gyfer ei eli a'i chael hi i helpu i ddarllen y cyfarwyddiadau
- ceisio ei gymorth er mwyn sicrhau ei fod yn teimlo'n ddiogel ac yn gyfforddus, heb ei ruthro, gan roi sicrwydd iddo
- ei gynnwys ef a'i wraig i sicrhau bod y cynllun gofal yn dal yn briodol, gan gofnodi eu sylwadau'n gywir
- cynnwys y ddau ohonynt mewn trafodaeth ynghylch y cochni ar ei ben-ôl a'i sodlau, gan drafod yr angen i leddfu pwysau a dod o hyd i safleoedd lle gallai deimlo'n fwy cyfforddus a chofnodi newidiadau yn ymddangosiad ei groen.

Gwnaethoch gynnwys Mr. J. mewn trafodaethau, cyfathrebu'n effeithiol â'i wraig a'ch cydweithiwr wrth arsylwi a chofnodi'r arsylwadau a wnaethoch yn glir ac yn gywir er mwyn galluogi'r Nyrs Ardal Gymunedol i'w holrhain pan ddaeth i mewn y prynhawn hwnnw.

Dyfarniad

Roedd hwn yn arsylwad defnyddiol iawn yn dangos y defnydd cywir o Gyfarpar Diogelu Personol, gan gyfeirio at y cynllun gofal, nodi pryderon a chofnodi'n gywir. Clywais eich bod braidd yn 'orhyderus' pan wnaethoch ddechrau ymweld, ac yna y bu bron i chi adael gan eich bod yn ei chael hi mor anodd. Fodd bynnag, heddiw, gwnaethoch ddangos faint rydych wedi datblygu. Arsylwais eich gallu i newid y ffordd rydych yn cyfathrebu er mwyn diwallu angen unigol. Gwnaethoch wrando'n astud, arafu eich symudiadau i ddiwallu angen Mr. J, a sicrhau eich bod yn sefyll mewn man priodol wrth gyfathrebu. Gwnaethoch egluro'r rhesymau dros y ffaith bod angen cyfarpar codi ar Mr. J. ac awgrymu pam ei fod wedi cynhyrfu yn aml yn ystod yr ymweliad bore i'w ymolchi a'i helpu i wisgo. Roeddech yn ymwybodol o'i ddi-ddordebau a buoch yn sgwrsio am y newyddion, gan addasu eich dull gan ddefnyddio cwestiynau caeedig i'w alluogi i roi arwydd ie neu na yn ôl y gofyn, a defnyddio'r arwyddion llaw yr oedd ei wraig wedi eu dysgu i chi. Wrth helpu Mr. J. i olchi ei ddwylo ar ôl cyffwrdd ardaloedd a allai fod yn fudr ar olwynion y gadair, gwnaethoch ddefnyddio weips ychwanegol a gorffen y dasg ar ei ran. Gwnaethom drafod hyn a gwnaethoch fyfyrion ar y rhesymau dros rai o'r anawsterau a gawsoch pan oeddech yn newydd yn y swydd, gan esbonio, mewn llawer o'r sefyllfaoedd, nad oedd hynny am fod y bobl mor anodd â hynny, ond y gallai fod am nad oeddech yn gwybod digon amdanynt a'i bod yn bosibl eich bod wedi gwneud pethau mewn ffyrdd nad oeddent yn eu hoffi, neu ruthro, siarad yn lle gwranddo neu wyllo i weld beth oedd yn well ganddynt, a gwnaethoch gytuno bod yn rhaid i chi gadw hynny mewn cof.

Gwnaethom drafod eich adolygiad diwethaf pan wnaethoch ddweud mai'r cwrs Symud a Thrin oedd yr hyfforddiant mwyaf defnyddiol i chi ei gael a gwnaethoch siarad rhywfaint am y cwrs Dulliau sy'n Canolbwyntio ar Unigolion. Gwnaethoch ddweud nad oedd o gymorth ymarferol ond ei fod yn ddiddorol a'i fod wedi gwneud i chi feddwl. Gofynnais i chi fyfyrion ar y cwrs Dulliau sy'n Canolbwyntio ar Unigolion a nodi rhai o'r pethau y gwnaethoch eu dysgu a allai fod wedi cael effaith barhaus ar y ffordd rydych yn gweithio.

Paratoi ar gyfer ein cyfarfod nesaf ar 15 Rhagfyr:

Byddwn yn mapio'r pethau rwyf wedi eu harsylwi ac rydym wedi eu trafod â'r Amcanion Dysgu - ac yna defnyddio'r cyfrif i nodi unrhyw rannau y mae angen eu hehangu.

1. Myfyrion ar y cyrsiau Dulliau sy'n Canolbwyntio ar Unigolion a Hyfywedd Meinweoedd a gwneud nodiadau a rhoi enghreifftiau o'r pethau a glywsoch a allai fod yn gwneud gwahaniaeth i'r ffordd rydych yn cynorthwyo unigolion nawr.
2. Edrych ar bolisi eich sefydliad ar gynorthwyo preswylwyr pan fyddant yn ddig neu wedi cynhyrfu ac egluro pam ei bod yn bwysig dilyn y polisiâu yn eich sefydliad.
3. Myfyrion ar ein trafodaeth fore heddiw, gan ystyried y slotiau amser a'r anawsterau a gewch wrth geisio cael amser i bopeth. Mae angen edrych yn fanylach ar rai o'r rhesymau y bydd unigolion yn cynhyrfu. Ystyriwch eich sylwadau ynghylch y ffaith bod Peter yn gadael i Mr. J. wneud gormod drosto'i hun. A oedd unrhyw beth yn eich cwrs Dulliau sy'n Canolbwyntio ar Unigolion i awgrymu pam ei fod yn gwneud hynny?

4. Paratoi ar gyfer ein cyfarfod ar 15/12 pan fyddaf yn ymuno â chi a PM wrth baratoi ar gyfer y parti Nadolig. E-bostiwch y llun â phin ysgrifennu a wnaethoch o PM a'ch ymchwil ar Syndrom Down.

Byddaf yn eich arsylwi eto ar 15/12/16 am 2pm - dylech sicrhau bod eich ffolder hyfforddiant wrth law er mwyn i mi fwrw golwng drosto. Byddaf yn edrych ar eich hyfforddiant gorfodol i weld a oes angen ei ddiweddarau. Hoffwn i chi ddweud mwy wrthyf am eich hyfforddiant cychwynnol, beth y gwnaethoch ei ddysgu a beth oedd fwyaf defnyddiol. Hefyd, dylem ystyried y gwefannau gorau i'w defnyddio ar gyfer gwneud gwaith ymchwil gan nad yw rhai ohonynt yn ddibynadwy.

Esiampl 3: Gofal Preswyl i Oedolion

Ar 4/11/16, cefais gyfarfod â Lucy er mwyn ei harsylwi yn cynorthwyo preswylwyr yn Nhrem-y-Dyffryn. Ni arsylwais i hi yn rhoi gofal personol ond siaradais â'r preswylwyr, ei mentor ac un aelod o'r teulu (merch) wedyn.

Arsylwais i chi yn gweithio'n fedrus, yn dilyn gweithdrefnau iechyd a diogelwch ac yn defnyddio gweithdrefnau'n effeithiol wrth wneud y canlynol:

- Golchi dwylo
- Defnyddio a gwaredu Cyfarpar Diogelu Personol
- Archwilio cyfarpar
- Defnyddio cyfarpar symud a thrin
- Archwilio dogfennau a chwblhau siartiau troi

Gwnaethoch ddangos ac egluro eich gwybodaeth am weithdrefnau tân. Arsylwais i chi yn sicrhau nad oedd unrhyw beth yn rhwystro allanfa dân drwy symud cadeiriau olwyn. Ni chawsoch eich cymell i wneud hyn fel o'r blaen. Mae hyn yn dangos eich bod wedi dysgu sut i fod yn fwy sylwgar a chael dealltwriaeth well o beryglon.

Roeddech yn gweithredu ac yn cyfathrebu â phreswylwyr mewn modd tyner gan ddangos parch. Gwnaethoch roi cymorth gweithredol ac annog pob unigolyn i wneud dewisiadau ac arwain pan fo hynny'n bosibl wrth wneud y canlynol:

- defnyddio Cyfarpar Diogelu Personol wrth gynorthwyo trigolion - Lucy a'r preswilydd
- wrth roi cymorth maeth a chofnodi'r maeth a gaiff unigolion
- cyfeirio at y cynllun gofal i chwilio am newidiadau a chynnwys preswilydd mewn trafodaeth ynghylch un newid a gofyn iddi nodi safleoedd yr oedd yn eu ffafrio a'i helpu pan fo hynny'n bosibl, er mwyn sicrhau ei bod yn gyfforddus.

Gwnaethoch drin yr unigolyn â pharch bob amser a chyfathrebu'n effeithiol ag unigolion a chydweithwyr eraill yn ystod yr arsylwad gan ymateb yn briodol i ofynion pob unigolyn.

Dyfarniad

Arsylwad da - defnydd cywir o Gyfarpar Diogelu Personol yn ystod y ddwy sesiwn, dealltwriaeth dda o anghenion preswylwyr, gan gyfeirio at y cynllun gofal bob tro. Gwnaethoch ddangos ac egluro'r angen am gyfrinachedd a gwnaethoch gyfathrebu'n briodol â'r holl drigolion yn yr ystafell. Gwnaethoch ddangos eich bod yn deall y defnydd o asesiadau risg ar gyfer preswylwyr a llwyddo i egluro'r rhesymau dros y ffaith bod angen cyfarpar codi ar y preswyllydd a pham bod angen iddo gael cymorth ar adegau pryddau bwyd. Gwnaethoch aros gyda'r preswylwyr pan gynhyrfodd Mr P dros ginio, yn hytrach na mynd i gynorthwyo eich cydweithwyr. Gwnaethoch sicrhau bod y preswylwyr ar y byrddau eraill i gyd yn gyfforddus ac nad oeddent wedi cynhyrfu gan roi cymorth a sicrwydd priodol i'r sawl yr oedd angen hynny.

Gwnaethoch gyfathrebu mewn modd cytbwys yn ystod y pryd bwyd yn seiliedig ar yr unigolyn, digon o sgwrsio, ond dim gormod! Defnydd da iawn o atgofion gan ddefnyddio Nadolig 'ddoe a heddiw' lle y bo'n briodol. Gwnaethoch egluro eich bod yn ymwybodol o bwysigrwydd creu amgylchedd dymunol ac y dylech ganolbwyntio ar y preswylwyr rydych yn eu cynorthwyo heb siarad gormod.

Wedyn, gwnaethom drafod y digwyddiad a gwnaethoch nodi na aethoch i helpu gan fod Mary yn yr ystafell hefyd a bod ganddi fwy o brofiad na chi, felly roeddech o'r farn pe byddech yn aros gyda'r lleill ac yn gofalu am y preswylwyr oedd gyda hi hefyd, y byddai hynny'n fwy defnyddiol. Gwnaethom drafod y digwyddiad ymhellach a thrafod beth y byddech wedi'i wneud pe na fyddai Mary yno neu pe byddai'r sefyllfa wedi gwaethygu. Gwnaethoch nodi fod y sefyllfa wedi codi ofn arnoch braidd ac nad oeddech yn siŵr beth i'w wneud beth bynnag gan mai hon oedd y sefyllfa anoddaf i chi ei gweld. Gwnaethom gytuno eich bod wedi gwneud y peth cywir, a bod hynny'n ffodus iawn, ond bod yn rhaid i chi fod yn siŵr eich bod yn gyfarwydd â holl bolisiau'r cartref er mwyn gwybod sut y dylech ymateb yn y dyfodol.

Paratoi ar gyfer ein cyfarfod nesaf ar 15 Rhagfyr:

Byddwn yn mapio'r pethau rwyf wedi eu harsylwi ac rydym wedi eu trafod â'r Amcanion Dysgu - ac yna defnyddio'r cyfrif i nodi unrhyw rannau y mae angen eu hehangu.

1. Ysgrifennu cyfrif o fore gwahanol - efallai un pan oeddech yn newydd - lle nad aeth pethau cystal i chi, a nodwch beth y byddech yn ei wneud yn wahanol nawr. Trafodwch hyn gyda Shirley er mwyn cael syniadau.
2. Egluro'r rhesymau dros fonitro maeth gan roi enghreifftiau o ofynion dau breswyllydd.

3. Edrych eto ar bolisiau eich sefydliad ar gynorthwyo preswylwyr pan fyddant yn ddiogel neu wedi cynhyrfu ac egluro pam y mae'n bwysig darllen, deall a dilyn yr holl bolisiau yn eich sefydliad. Dysgu am y rhesymau dros ymddygiadau heriol. Byddaf yn e-bostio llyfryn atoch i'w ddarllen cyn i ni gyfarfod ar y 15fed i drafod hyn.
4. Edrych ar y gwahaniaethau mewn diwylliannau o ran gwyliau fel y gallwn drafod y ffordd y gallech newid eich sgysiau y tro nesaf, yn seiliedig ar eich dealltwriaeth o ddiwylliant, crefydd neu atgofion unigolyn.

Byddaf yn eich arsylwi eto ar 15/12/16 am 2pm - dylech sicrhau bod eich ffolder hyfforddiant wrth law er mwyn i mi fwrw golwng drosto. Byddaf yn edrych ar eich tystysgrifau i weld a oes angen eu diweddarau. Hoffwn i chi ddweud wrthyf am y cyrsiau rydych wedi'u mynychu, beth y gwnaethoch ei ddysgu a beth oedd fwyaf defnyddiol. Hefyd, dylem ystyried y gwefannau gorau i'w defnyddio ar gyfer gwneud gwaith ymchwil gan nad yw rhai ohonynt yn ddibynadwy.

Esiampl 4: Plant a Phobl Ifanc

Ar 5/11/16 cwrddais â Rhys am 8.30 ar fore dydd Sadwrn i'w arsylwi yn cefnogi pobl ifanc yn Burnfoot ac arhosais yno tan 16.30. Rwyf wedi ei arsylwi yn cefnogi'r bechgyn o'r blaen, ond nad oedd yr arsylwadau hynny wedi para mor hir. Gwnaethom benderfynu y byddai'n ddefnyddiol i mi ei arsylwi ar ddiwrnod pan nid oedd y bechgyn yn mynd nac yn dychwelyd o'r ysgol. Daeth Rhys i'm cyfarfod yn y maes parcio a gwnaeth ddilyn gweithdrefnau'r cwmni er mwyn i mi gael mynediad.

Roeddwn wedi eich arsylwi yn gweithio'n fedrus, gan ddilyn gweithdrefnau iechyd a diogelwch a defnyddio gweithdrefnau'n effeithiol yn yr achosion canlynol: -

- Golchi dwylo a chefnogi'r bobl ifanc i fod yn fwy ymwybodol o hylendid cyffredinol.
- Amser cinio wrth baratoi bwyd, gweithio'n ddiogel a hybu bwyta'n iach.
- Sicrhau bod cyfarpar yn ddiogel ac yn gweithio'n iawn.
- Defnyddio arfer iechyd a diogelwch (COSHH) a rheoli heintiau da.
- Gwirio dogfennaeth a chofnodi'n gywir.

Gwnaethoch ddangos ac egluro eich gwybodaeth am bolisi a gweithdrefnau sefydliadol. Roeddwn wedi eich arsylwi yn cefnogi'r bobl ifanc i baratoi eu prydau eu hunain mewn amgylchedd diogel, gan eu helpu i fod yn ymwybodol o beryglon.

Roeddwn wedi eich arsylwi yn annog SW i helpu 2 berson arall a oedd eisoes yn paratoi brecwast. Er iddo wrthod i ddechrau a dweud mai eich 'swydd chi' oedd gwneud hynny, ymunodd â'r lleill yn y diwedd i goginio'r cig moch oherwydd gwnaethoch awgrymu mai dyna'r unig ffordd y gallai sicrhau y caiff y cig ei goginio yn y ffordd y mae'n ei hoffi. Cafodd y tensiwn ei leihau ar yr adeg hon, gwnaethant chwerthin a disgrifio unwaith pan wnaethoch chi goginio'r cig moch, roedd mor gras, hedfanodd oddi ar y plât pan wnaethant ei dorri. Gwnaethoch esbonio wedyn bod SW yn osgoi cymryd ei dro ar y rota a bod sawl achos lle gwnaeth hyn arwain at greu ymddygiad annymunol drwy'r cartref. Dywedoch nad oedd bob amser yn hawdd ymgysylltu â SW ond nad oedd yn briodol

i'r bobl ifanc eraill weld ei fod yn cael ei rhyddhau o'i ddyletswyddau oherwydd ei fod wedi gwylltio. Gwnaethoch esbonio bod SW i fod i gyfarfod â'i rieni y diwrnod canlynol. Roedd wedi bod yn bryderus ac yn dadlau gyda phobl ifanc eraill yn y cartref am rhai diwrnodau. Gwnaethoch esbonio bod ei ymddygiad wedi gwaethygu neithiwr ar ôl galwad ffôn gan ei chwaer yn rhoi stŵr iddo am beidio ag anfon cerdyn pen-blwydd at ei Dad. Gwnaethoch siarad â SW yn breifat ac awgrymu, os oedd am wneud, gallai gael arian poced ychwanegol i fynd i'r dref gyda Tom (aelod o staff) i brynu cerdyn ac anrheg i'w Dad a'u rhoi iddo ddydd Sul. Cawsoch sgwrs gadarnhaol ac adeiladol gyda SW, gwnaethoch esbonio pam fod hyn yn briodol, nid yn unig oherwydd ei fod wedi cymryd ei dro amser brechwast ond hefyd oherwydd ei fod tynnu ei bwysau, wedi gweithio'n dda gydag eraill ac wedi gwneud hynny mewn hwyliau da.

Ar ôl i chi, SW a'r lleill lanhau ar ôl brechwast, dewisodd rhai o'r bechgyn fynd i ymarfer pêl-droed gydag aelod o staff ac aeth SW a dau fachgen arall i baratoi i fynd i'r dref gyda Tom. Ni wnaeth un bachgen (PJ), nad oedd ar y rota 'brechwast', ymuno â'r lleill o gwbl. Roedd yn gwrandao ar gerddoriaeth ar ei glustffonau yn ystod brechwast a phenderfynodd aros yn ei ystafell ar ôl hynny.

Yna, gwnaethoch barhau â'r rota glanhau dyddiol ar gyfer staff sy'n gweithio - ond ddim yn cefnogi'r bobl ifanc. Roedd hyn yn cynnwys glanhau'r gegin, yr ystafelloedd gwely a'r ystafelloedd ymolchi. Gwnaethoch ddangos dealltwriaeth dda o reoli heintiau a'r defnydd o COSHH yn y gweithle.

Ymhen awr, daeth y bechgyn yn ôl. Roeddent wedi gwario eu harian ac roedd gan ddau ohonynt gylchgronau i'w cadw'n brysur. Roedd SW yn hapus gyda'r hyn a brynodd, ac aeth yn ôl i'w ystafell er mwyn ysgrifennu ar y cerdyn a lapio'r anrheg. Roedd SW yn hapus pan ddaeth yn ôl lawr y grisiau a chynigiodd helpu i baratoi cinio. Gwnaethoch gytuno ac awgrymu bod SW yn helpu i baratoi'r llysiâu ynghyd â dau fachgen arall a wnaeth wirfoddoli. Gwnaethoch ddarparu cymorth da drwy gydol y cyfnod hwn ac yn annog pob un o'r bechgyn a oedd yn cymryd rhan. Gwnaethoch siarad â nhw am fwyta'n iach a phwysigrwydd defnyddio'r byrddau torri lliw a chyllyll cywir er mwyn atal croeshalugi / rheoli heintiau.

Daeth PJ yn ôl i'r ystafell fyw, roedd am ddarllen y cylchgrawn roedd bachgen arall wedi'i brynu. Roedd eisiau ei ddarllen oherwydd bod lluniau o Ziggy Marley ynddo. Pan ddywedwyd wrtho y dylai fod wedi prynu un ei hun, roedd yn gynnwrf i gyd a dywedodd ei fod wedi eisiau mynd i'r dref hefyd. Dywedoch wrth PJ ei fod wedi cael cyfle ac wedi awgrymu y gallai ddarllen y cylchgrawn ar ôl i'r bachgen arall orffen. Roedd PJ yn crwydro'r ystafell gan wyllo'r bachgen oedd yn darllen y cylchgrawn ac yn cerdded i mewn i eraill neu'n 'fflicio'r' cylchgrawn wrth gerdded heibio. Pan sylwodd fod pawb yn ei anwybyddu, gwisgodd ei glustffonau a dechreuodd 'ddrymio'n' uchel ar y bwrdd. Pan ddywedodd SW wrtho am stopio, neidiodd i fyny gan fwrw'r gadair i'r llawr a gadael yr ystafell yn rhegi. Roeddwn wedi eich arsylwi yn gwyllo PJ ond ni wnaethoch dorri ar draws.

Daeth un o'ch cydweithwyr i mewn i'ch rhyddhau fel ein bod yn gallu gwneud rhywfaint o waith gyda'n gilydd ac aethom i mewn i'r swyddfa. Roeddech wedi cwblhau dogfennau i gofnodi'r sgwrs gyda SW a chofnodi ei fod wedi cael arian poced ychwanegol. Gwnaethoch ychwanegu nodiadau i ffeiliau unigolion am weithgareddau'r bore a'u cyfranogiad a'u dychwelyd i'r cwpwrdd wedi'i gloi yn swyddfa'r staff, gan ddilyn polisiau a gweithdrefnau'r cwmni. Roeddem yn trafod yr arsylwi pan wnaeth PJ guro'n uchel ar y drws. Gwnaethoch siarad yn dawel ag ef ac awgrymu y dylai'r ddau ohonoch fynd i'r dderbynfa lle y gallech eistedd. Ar ôl hynny, dywedoch ei fod yn mynnu mynd i'r dref a'ch bod wedi dweud wrtho nad oedd unrhyw un yn mynd i'r dref ar y funud, ond y byddech yn gofyn i weld a fyddai rhywun yn rhydd i fynd ag ef yfory. Dywedoch wrthyf fod PJ yn mynd drwy gyfnod 'anodd', ef oedd 'y bachgen newydd' ac roedd ond wedi gwneud ffrindiau gydag un bachgen arall (sydd hefyd â rhieni cymysg) a oedd yn ymweld â'i rieni am y penwythnos. PJ oedd y plentyn hynaf, roedd ganddo fam a mam-gu a thad-cu a oedd wedi ymweld ag ef ac roedd Mam yn ffonio

unwaith yr wythnos ond nad oedd am siarad â hi bob amser. Roedd ei deulu yn agos (3 brawd a chwaer) ac roedd Mam ond wedi dechrau cael problemau gydag ef pan wnaeth ymuno â chriw a mynd i lawer o drwbl gyda'r heddlu. Nid oedd ganddo unrhyw gyswllt gyda'i dad a aeth yn ôl i Jamaica ar ôl iddo gael ei eni. Roedd yn arfer ymweld â'i fam-gu a'i dad-cu ar ochr ei dad a theulu ei dad pan oedd yn iau, ond pan wnaeth ei fam symud i Birmingham ddwy flynedd yn ôl, gwnaethant golli cysylltiad.

Ar yr adeg hon gwnaeth PJ gicio'r drws yn agored, roedd yn grac yn sgrechian ei fod am fynd i'r dref ar unwaith. Gwnaethoch ofyn i mi aros yn y swyddfa ac aethoch allan ato. Roedd yn amlwg nad oeddech wedi gwylltio, roedd eich corff yn hamddenol ac roedd cywair a thôn eich llais yn annwyl. Gwnaethoch ofyn iddo a oedd am fynd i rywle tawel lle y gallech siarad, ond taflodd gadair ar draws yr ystafell ac roedd yn troi'n fygythiol. Ar yr adeg hon daeth dau gydweithiwr a gwnaeth prif weithiwr PJ gymryd yr awenau gan awgrymu y dylem barhau â'r arsylwi, ac ar ôl iddo dawelu, aethant i mewn i 'ystafell dawel' gyda PJ.

Pan aethom yn ôl i'r swyddfa, gwnaethoch gymryd ffeil PJ a chofnodi'r digwyddiadau a arweiniodd at y sefyllfa a nodi hynny yn ei ffeil. Gwnaethom drafod eich disgrifiad o'r hyn a ddigwyddodd ac yna gwnaethom dreulio amser yn myfyrio ar ddigwyddiadau'r bore, gan ystyried y digwyddiadau hynny o safbwynt pawb a oedd yn rhan ohonynt.

Dyfarniad

Roedd hwn yn sesiwn arsylwi defnyddiol - gwnaethoch ddangos dealltwriaeth dda o iechyd a diogelwch ac roeddech yn effeithiol yn ymgysylltu â'r bechgyn ac yn esiampl anffurfiol da, roeddent yn dysgu sgiliau heb gael eu 'gorfodi' i wneud ac roeddent wir yn mwynhau. Gwnaethoch ddangos ac egluro'r angen am gyfrinachedd a gwnaethoch gyfathrebu'n briodol yn ystod amser brecwast. Gwnaethoch ddangos eich bod yn deall ac yn dilyn polisïau a gweithdrefnau HSE ac roeddech yn ymwybodol o'r peryglon yn y gegin. Ni wnaethoch wylltio pan oedd SW yn gynnwrf i gyd a gwnaethoch reoli'r sefyllfa â SW, a allai fod wedi bod yn sefyllfa anodd iawn, yn dda iawn. Gwnaethoch gyfathrebu'n effeithiol rhwng y sesiwn arsylwi, gan wrando'n ofalus ac ymateb yn briodol. Roedd gennych gyswllt llygaid a dulliau cyfathrebu di-eiriau da wrth gyfathrebu, a phan oeddech yn gadarn, nid oeddech yn fygythiol. Gwnaethoch ddefnyddio hiwmor yn effeithiol ac annog pawb i gymryd rhan yn ymarferol ac i fod yn annibynnol drwy gydol y sesiwn arsylwi.

Fodd bynnag, er fy mod yn deall, fel prif weithiwr SW, roeddech yn canolbwyntio ar ei gyflwr, mae'n bwysig iawn eich bod yn ymwybodol o naws neu 'deimlad' yr ystafell ac yn defnyddio'r wybodaeth sydd gennych yn amlwg, i fod yn ymwybodol o'r hyn sy'n digwydd i bobl ifanc eraill yn yr ystafell a rhyngddynt hefyd.

Gwnaethom drafod y digwyddiad hwyrach gyda PJ. Gofynnais i chi a oeddech yn teimlo y gellid bod wedi gwneud rhywbeth er mwyn atal y sefyllfa rhag gwaethygu yn y ffordd y gwnaeth. Er eich bod yn dangos gwybodaeth dda o PJ a'i deulu ac wedi cynnig efallai nad oedd wedi'i dderbyn fel 'aelod llawn' o'r cartref eto, nad oeddech yn gallu meddwl am unrhyw beth y gallech fod wedi'i wneud yn wahanol oherwydd 'roeddem yn gweithio yn y swyddfa pan ddaeth atoch chi.' Pan wnaethom fyfyrto ar ei weithredoedd o amser brecwast ymlaen, roedd yn amlwg nad oeddech yn ymwybodol o'r tensiwn a oedd yn gwaethygu. Gwnaethoch awgrymu y gallech fod wedi rhoi mwy o'ch sylw iddo pan wnaeth SW sgrechian arno oherwydd ei fod yn drymio ar y bwrdd. Cytunais, ond hefyd, yn fy marn i, ni chafodd ei gynnwys yn llawn yn y trafodaethau cynnar am frecwast na'r cynlluniau ar gyfer y diwrnod.

Awgrymais y gall fod materion eraill i'w trafod. Fis diwethaf, dywedoch wrthym am yr ymchwil a wnaed gennych i'r camau a'r newidiadau rydym i gyd yn mynd drwyddynt wrth i ni dyfu i fyny. Gwnaethoch gysylltu hon yn dda o'r dryswch a deimlwyd gennych wrth symud o un teulu maeth i'r un nesaf, lle y gwnaethoch brofi dulliau rhianta gwahanol. Rydych wedi dysgu am hunaniaeth a pha mor bwysig yw gwybod 'pwy ydych chi' i'ch hunan hyder. Rwy'n credu y dylwn ystyried hwn yn ddyfnach pan fyddwn yn cyfarfod ym mis Rhagfyr er mwyn gweld sut y gallech ddefnyddio eich gwybodaeth yn fwy effeithiol tra'n cefnogi pobl ifanc drwy gyfnodau anodd.

Paratoi ar gyfer ein cyfarfod nesaf ar 15 Rhagfyr:

Byddwn yn mapio'r hyn rwyf wedi'u harsylwi a'r hyn rydym wedi trafod gyda'n gilydd yn Amcanion Dysgu - ac yna defnyddio'r MPA i nodi unrhyw rannau y bydd angen ehangu arnynt.

1. Hoffwn i chi ddarllen fy sylwadau arsylwi yn ofalus, ystyried yr hyn a welais a'r ffordd yr oeddwn wedi dehongli'r bore, gan dynnu sylw at unrhyw adegau lle y gallech fod wedi ymyrryd i dawelu PJ. Croeso i chi anghytuno â'r hyn a welais yn fy marn i, os ydw i wedi colli unrhyw beth neu wedi cam-ddehongli, gwnewch nodyn ohonynt ar yr ochr. Hoffwn hefyd gymryd recordiad sain o'n trafodaeth ar hyn ar 15 Rhagfyr.
2. Edrychwch ar eich polisiâu sefydliadol eto ar ffyrdd o gefnogi pobl ifanc pan maent yn grac neu'n drist ac esbonio pam ei bod yn bwysig dilyn y polisiâu hyn a nodwch pan nad ydynt yn effeithiol. Darllenwch Cynllun Ymddygiad Cadarnhaol PJ i weld a oes unrhyw ddangosyddion cynnar o gyffro wedi'u nodi.
3. Defnyddiwch eich gwybodaeth am brofiadau bywyd PJ a'r gwaith rydych wedi'i wneud ar newidiadau i ystyried a oes ffyrdd gwahanol o weithio gydag ef. Mae William Cross yn ymchwilydd dylanwadol yn y maes hwn. Efallai bydd ei waith ar 'theori datblygu hunaniaeth' yn rhoi rhywfaint o gyngor defnyddiol i chi ar ffyrdd i gefnogi PJ.
4. Esboniwch eich rhesymau dros annog y bobl ifanc i gymryd rhan mewn gweithgareddau bywyd bob dydd. Y dewisiadau a ffefrir oedd byrgers a sglodion, ni chafodd moron a brocoli wedi'u berwi yr un ymateb brwdfrydig, hyd yn oed pan oeddent wedi'u paratoi eu hunain. A allwch awgrymu ffyrdd o ymgysylltu â phob un o'r bechgyn drwy baratoi bwyd mewn ffyrdd gwahanol? Efallai drwy ddechrau gyda hoff brydau'r teulu - gwnaethoch awgrymu eich bod wedi clywed PJ yn siarad am ei Mama a Papa o Jamaica (Mam-gu a Thad-cu) a choginio Mama. Dywedodd fod ei chyw iâr 'jerk' a reis a phys yn wych.
5. Cofiwch y gwaith a wnaethoch i fi yn gynharach ar ddefnyddio iaith a'r effaith y gall hwn ei gael - rydym yn ei chael yn anodd cael gwared ar 'kicking off' - efallai gallech ysgrifennu rhestr o iaith 'gryno' a gaiff ei defnyddio gan staff ar hyn o bryd sy'n rhoi argraff negyddol?

Byddaf yn eich arsylwi eto ar 15/12/16 am 2pm - dylech sicrhau bod eich ffolder hyfforddiant wrth law er mwyn i mi frwr golwng drosto. Byddaf yn edrych ar eich tystysgrifau i weld a oes angen eu diweddarau. Hoffwn i chi ddweud wrthyf am y cyrsiau rydych wedi'u mynychu, beth y gwnaethoch ei ddysgu a beth oedd fwyaf defnyddiol. Hefyd, dylem ystyried y gwefannau gorau i'w defnyddio ar gyfer gwneud gwaith ymchwil gan nad yw rhai ohonynt yn ddibynadwy.